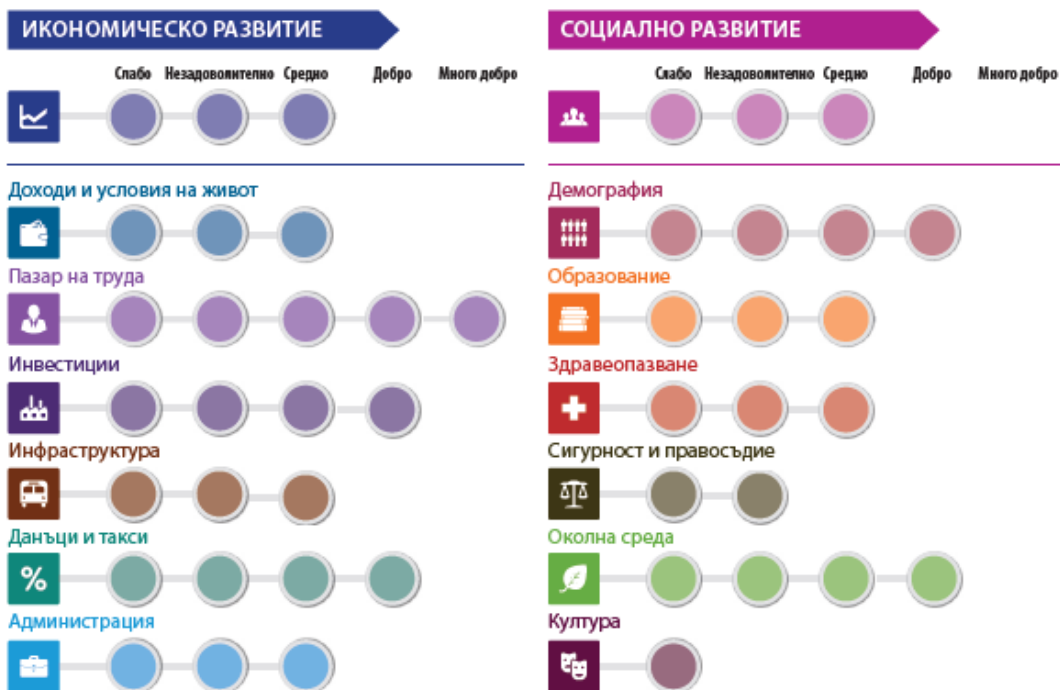

ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД

Брутният вътрешен продукт на човек от населението в област Благоевград продължава да нараства и през 2016 г., въпреки че през последните години увеличението му е колебливо и стойността му остава значително под средните за страната нива. Икономическата активност в се повишава, което е съпроводено със значителен ръст на заетостта и рязко намаление на безработицата. Бизнес и инвестиционната активност в областта остава сравнително висока. Гъстотата на пътната и железопътната мрежи в областта е сравнително ниска. Усреднените ставки на разглежданите местни данъци и такси в общините в област Благоевград като цяло са по-ниски от средните за страната и през 2018 година. Самооценките на местната администрация за развитието на електронното правителство и предоставянето на административни услуги на „едно гише“ през 2018 г. се повишават.

Населението в областта застарява подобно на тенденциите в цялата страна, въпреки че в област Благоевград демографската картина е сравнително по-благоприятна. Резултатът на учениците от областта на матурата по български език и литература през 2018 г. отново е по-нисък от средния и намалява, но и делът на слабите оценки също намалява спрямо 2017 година. Относителният недостиг на лекари и легла в болниците вероятно е обяснението за по-ниския брой на лекуваните болни. Въпреки че натовареността на окръжния съд в област Благоевград е сравнително ниска, правораздаването е относително бавно. Относителният брой на регистрираните престъпления в областта е сравнително нисък, а разкриваемостта им – относително висока. Въпреки че Благоевград е сред областите с най-висок дял на населението с достъп до обществена канализация, свързаността с пречиствателни станции за отпадъчни води остава ниска. Културният живот в областта не е особено интензивен.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Брутният вътрешен продукт на човек от населението в област Благоевград продължава да нараства и през 2016 г., въпреки че през последните години увеличението му е колебливо и стойността му остава значително под средните за страната нива. Ръст се наблюдава и при заплатите и доходите в областта, но и те остават под средните за страната. Средната годишна брутна заплата достига 7 658 лв. (при 11 379 лв. в страната) през 2016 година. Бедността в областта продължава да намалява през 2017 година. Делът на населението, живеещо с материални лишения достига 23% (при 30% в страната), а този на населението, живеещо под линията на бедност за страната – 22% (при 23% в страната).

Икономическата активност в областта продължава да се повишава и през 2017 г. и традиционно остава над средната за страната. Това увеличение е съпроводено от значителен ръст на заетостта до 69% (при 67% в страната), колкото е и преди икономическата криза. Безработицата спада рязко до 4,5%, което все още е далеч от предкризисните 2%, но е и значително под средното за страната ниво от 6,2%. Образователната структура в областта също се подобрява през 2017 г., въпреки че остава сравнително неблагоприятна. Висшистите сред населението на 25-64 г. са 20% (при 28% в страната). Толкова са и тези с основно и по-ниско образование (при 17% в страната). Коефициентът на демографско заместване като отношение на населението на възраст 15-19 г. към това на 60-64 г. в областта се изравнява със средния за страната през 2017 г. и достига 64%. Това означава, че на всеки 100 души, на които предстои да влязат в пенсионна възраст през следващите няколко години отговарят 64 младежа, които ще се вляят на него.

Бизнес и инвестиционната активност в областта остава сравнително висока. Броят на предприятията се повишава до 67 на хиляда души от населението при 57 на хиляда души в страната през 2016 година. Чуждите инвестиции продължават да се увеличават, въпреки че относителният им обем остава двойно по-нисък от средния за страната – 1 556 евро на човек при 3 310 евро на човек в страната. Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи намаляват заедно със средните за страната и остават по-ниски от тях. Усвоените европейски средства по оперативните програми в областта достигат 1 504 лв. на човек от населението (при 1 543 на човек в страната) към 30 юни 2018 година. В рамките на областта най-много усвоява община Банско.

Гъстотата на пътната и железопътната мрежи в областта е сравнително ниска. По-нисък е и делът на автомагистралите и първокласните пътища – 14% при 19% в страната. Въпреки това качеството на пътищата е високо – 48% от пътната настилка в областта е в добро състояние при 40% в страната. Достъпът и използването на интернет в област Благоевград са съизмерими със средните стойности за страната и през 2017 година.

Усреднените ставки на разглежданите местни данъци и такси в общините в област Благоевград като цяло са по-ниски от средните за страната и през 2018 година. Най-голяма е разликата при данъците върху недвижимите имоти на юридическите лица и тази върху прехвърлянето на собственост. През 2018 г. в областта единствено община Симитли повишава два от разглежданите данъци, докато при другите общини и данъци ставките остават на нивата си от 2017 година.

Самооценките на местната администрация за развитието на електронното правителство и предоставянето на административни услуги на „едно гише“ през 2018 г. се повишават и отново са близки до средните за страната. Рейтингът за активна прозрачност също отчита подобряване на резултата на областта през 2018 г., но средният ръст за страната изпреварва този в област Благоевград и областта остава под средните стойности. В рамките на областта най-високи резултати отново отбелязват общините Банско и Благоевград. Кадастралната карта в областта продължава да се развива, достигайки 29% покритие на територията през 2017 г. при 37% в страната. Увеличението е заради включването на нови територии на общините Петрич и Сандански в покритието на кадастъра.

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

Населението в областта застарява подобно на тенденциите в цялата страна, въпреки че в област Благоевград демографската картина е сравнително по-благоприятна. Коефициентът на естествен прираст продължава да намалява и достига -4,6‰ през 2017 г. (при -6,5‰ в страната), а този на механичен прираст се свива до -3,4‰. Тези тенденции водят до бързо застаряване на населението през последните години, но коефициентите на възрастова зависимост все още остават по-ниски от средните за страната. Отношението на населението на 65 и повече години към това на 0-14 г. е 129% през 2017 г. (при 148% в страната). Делът на градското население в областта е сравнително нисък – 60% при 73% в страната, но гъстотата на жителите на урбанизираните територии е чувствително по-висока – 2 318 души на кв. км при 1 537 души на кв. км в страната.

Коефициентът на записване на населението на областта в V-VIII клас продължава да нараства и през 2017 г. и традиционно остава по-висок от средния в страната. Дяловете на второгодниците и отпадналите от основното образование пък се повишават, но също остават по-благоприятни от средните. Резултатът на учениците от областта на матурата по български език и литература през 2018 г. отново е по-нисък от средния и намалява, но и делът на слабите оценки също намалява спрямо 2017 година. Относителният брой на студентите в областта е равен на средния за страната като общата тенденция продължава да е към намаление и през 2017 година.

В областта продължават да не достигат лекари и през 2017 г., особено що се отнася до специалистите. Един лекар от водеща специалност отговаря на 793 души на населението при един лекар на 529 души за страната. Легловата база в многопрофилните болници в област Благоевград също е сравнително ограничена – 3,3 легла на хиляда души при 4,9 легла на хиляда души за страната. Относителният недостиг на лекари и легла в болниците вероятно е обяснението за по-ниския брой на лекуваните болни. През 2017 г. техният брой е 175 на хиляда души при 353 на хиляда души в страната.

Въпреки че натовареността на окръжния съд в област Благоевград е сравнително ниска, правораздаването е относително бавно и през 2017 година. Един местен наказателен съдия разглежда средно по 9 дела месечно (при 10 дела месечно на съдия в страната), но висящите дела достигат 11% (при 9% в страната), а приключилите в тримесечен срок – 84% (при 91% в страната). Относителният брой на регистрираните престъпления в областта е сравнително нисък, а разкриваемостта им – относително висока. През 2017 г. регистрираните престъпления срещу личността и собствеността в областта са 11 на хиляда души от населението (при 13 на хиляда души в страната), а разкриваемостта им – 50% (при 45% в страната).

Въпреки че Благоевград е сред областите с най-висок дял на населението с достъп до обществена канализация (81% при 76% в страната), свързаността с пречиствателни станции за отпадъчни води остава ниска (30% при 63% в страната) през 2016 година. Образованите битови отпадъци намаляват значително и са под средните за страната, а замърсяването на атмосферата с въглероден диоксид в областта остава десетки пъти по-ниско от средното за страната.

Културният живот в областта не е особено интензивен и през 2017 година. Посещенията на местните кина са двойно по-ниски от средните за страната спрямо населението. Посещенията на театрите отново за малко над 100 на хиляда души при над 300 на хиляда души в страната. През последните две години се наблюдава засилен интерес към местните музеи, въпреки че относителният брой на посещенията остава значително под средния за страната – 421 на хиляда души (+51 на хиляда души спрямо 2016 г.) при 722 на хиляда души в страната.

Ключови показатели за област Благоевград

Индикатори на икономическото развитие	2013	2014	2015	2016	2017
БВП на глава от населението (лв., текущи цени)	7 641	7 589	7 889	8 290	п.а.
Средногодишен доход на лице от домакинството (лв.)	4 132	4 181	4 502	4 461	5 193
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	6 566	6 818	7 181	7 658	п.а.
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната, %	15,3	18,2	16,0	23,6	22,2
Коефициент на икономическа активност на населението на 15-64 години (%)	73,2	73,0	70,8	69,8	72,6
Коефициент на заетост на населението на 15-64 години (%)	63,3	62,6	63,4	64,0	69,2
Коефициент на безработица на населението на 15-64 години (%)	13,5	14,1	10,3	8,3	4,5
Дял на населението с висше образование, 25-64 г. (%)	18,0	19,6	19,5	19,4	19,9
Брой на нефинансови предприятия на 1000 души от населението	55	58	40	67	п.а.
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	1 335	1 563	1 799	1 377	п.а.
Чуждестранни преки инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	1 108	1 214	1 433	1 556	п.а.
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	60,5	61,9	63,3	64,0	63,3
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	51,9	49,1	59,7	46,0	47,5
Покритие на кадастъра (%)	12,8	12,9	13,8	13,8	29,3

Индикатори на социалното развитие	2013	2014	2015	2016	2017
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	-2,7	-3,6	-3,4	-3,5	-4,6
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	-3,7	-4,5	-5,3	-4,5	-3,4
Среден успех от матурите по БЕЛ	4,29	4,41	4,24	4,04	4,12
Процент оценки на матурите по БЕЛ под среден 3,00	3,8	2,7	6,1	10,5	8,4
Нетен коефициент на записване на населението в V-VIII клас, %	83,5	82,9	84,0	84,1	92,6
Дял на здравноосигурените лица (%)	84,9	86,3	88,9	88,8	88,4
Постъпили болни за лечение в МБАЛ на 1000 души от населението	168,6	143,5	182,8	179,5	174,9
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на 1000 души	12,0	11,1	11,0	9,9	10,9
Разкрити престъпления срещу личността и собствеността от регистрираните през годината (%)	39,0	40,6	49,3	59,1	50,2
Дял на висящите наказателни дела (%)	13,5	10,5	15,4	11,2	11
Дял на населението с достъп до канализация, свързано с пречиствателни станции за отпадни води (%)	26,5	26,8	31,2	30	п.а.
Емисии на въглероден диоксид в атмосферата, тонове вредни емисии/кв. км	16,6	11,3	14,1	10	п.а.
Посещения в кината на 1000 души от населението	323	307	318	345	343
Посещения в театрите на 1000 души от населението	131	124	138	108	111